

Faglig standard

Tværkommunalt træningshold og netværksgruppe for borgere med hoved- og halskræft samt borgere med problemer med at synke, spise og drikke efter anden kræftsygdom.

1. Titel	Tværkommunalt træningshold og netværksgruppe for borgere med hoved- og halskræft samt borgere med problemer med at synke, spise og drikke efter anden kræftsygdom
2. Målgruppe	<p>Borgere, der:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er bosat i Herlev, Furesø, Rødovre, Ballerup, Gladsaxe eller Egedal Kommune. • Har eller har haft kræft i de øvre luft- og spiseveje eller vævene der omkring. • Er i risiko for eller har fået betydelig begrænsninger i sin fysiske, psykiske og/eller sociale funktionsevne som følge af kræftsygdommen eller behandlingen heraf. <p>Borgeren kan være i behandling eller have afsluttet behandlingen i forbindelse med en kræftsygdom.</p> <p>Yderligere information er tilgængelig i 'Rehabiliteringsbehov for borgere med hovedhalskræft'.</p>
3. Kriterier	<p>Inklusionskriterier</p> <ul style="list-style-type: none"> • Borgeren er vurderet af ergoterapeut i hjemkommunen • Borgeren er vægtstabil og er selv i stand til at indtage væske (pr. os eller sonde). <p>Eksklusionskriterier</p> <ul style="list-style-type: none"> • Borgeren har kognitive, psykiske eller sprogmæssige problemer, som umuliggør deltagelse på hold. • Borgeren er ikke motiveret, har meget nedsat funktionsniveau og/eller betydelig komorbiditet, som umuliggør deltagelse på hold. • Borgeren har behov for et længerevarende individuelt træningsforløb.
4. Formål	<p>Formålet med indsatsen er, at borgeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genvinder sit tidligere fysiske, psykiske, sociale og/eller kognitive funktionsniveau eller opnår det højest mulige i den nuværende situation. • Opnår et funktionsniveau, der gør det muligt at vende tilbage til arbejdsmarkedet eller uddannelse, hvis det er relevant. • Danner nye netværk via interaktion med andre deltagere på holdet.
5. Indsatsens indhold	<p>Tilbuddet består af et ergo- og fysioterapeutisk træningshold samt et undervisningsforløb. Borgeren kan både henvises til træningsholdet og undervisningsforløbet eller en af delene. Borgeren skal altid været vurderet af en ergoterapeut i hjemkommunen.</p> <p>Træningen</p> <p>Træningsholdet tager udgangspunkt i de opnåede resultater fra hjemkommunen. Interventionen planlægges ud fra den enkelte borgers behov og der vil blive lagt individuelle programmer for hver borger i forhold til den ergoterapeutiske-og fysioterapeu-</p>

tiske indsats.

Indsatsen kan indeholde en eller flere af de nedenstående tiltag og kan tilrettelægges mono- eller tværfagligt.

Ergoterapeutisk indsats

- Indledende undersøgelse, hvor der identificeres aktivitetsproblematikker samt sættes mål for forløbet
- Undersøgelse og vurdering, herunder spise-synkevurdering
- Terapeutisk spisning og vurdering af kostkonsistenser
- Instruktion i kompenserende teknikker og synkemanøvre
- Information om synkerelaterede problemer
- Vejledning omkring håndtering af synkeproblematikken (dysfagien)
- Træning af ansigts-, tunge-, og svælgets muskler (mht. bevægelighed og styrke)
- Instruktion i selvtræningsøvelser
- Støtte og vejledning i håndtering af dagligdagen, aktivitetsproblemer, energiforvaltning, måltider, sociale aktiviteter, mestring mm.
- Afdække behov for hjælpemidler
- Instruktion og vejledning af pårørende og andet sundhedspersonale i dysfagi og håndtering af spise/synkeproblemer

Fysioterapeutisk indsats

- Indledende undersøgelse
- Træning og instruktion af bevægelighed, styrke og stabilitet omkring hoved- hals og skulderregion
- Instruktion i øvelser og vævsforskydelighedsteknikker således at den enkelte borger selv kan vedligeholde vævsforskydeligheden.
- Ødemprofylakse
- Kontrakturprofylakse
- Afdækning af behov for hjælpemidler
- Understøttende behandling med bandager, tape, akupunktur, el-stimulation
- Generel muskelstyrketræning, statisk- og dynamisk balance træning og aerob udholdenheds træning.
- Træning i vejrtræknings øvelser, holdningskorrektion og strategier ifht. åndenød.
- Håndtering af åndenød.

Undervisning og netværksgruppe

Undervisningsforløbet indeholder faglige emner med oplæg af forskellige faggrupper, herunder ergoterapeut, fysioterapeut, klinisk diætist, sygeplejerske eller kræftkoordinator.

Undervisningen bygger på den sundhedspædagogiske tilgang.

Undervisningsforløbet tager udgangspunkt i overordnede temaer, som fastsættes efter gruppens behov.

En af holdterapeuterne fra træningsholdet deltager i undervisningen sammen med oplægsholderen.

Temaerne kan fx være mundpleje, nærvær og intimitet, spise-synkeproblemer og kostkonsistenser, medicin, mestringsevne (lær at leve med den nye livssituation), vedligeholdelse af den opnåede funktionsevne (fysisk, psykisk, socialt og/eller kognitivt), indkøb- og madlavningshold mm.

6. Målinger og test	<p>Funktionsniveauet hos borgeren vurderes vha. en eller flere af følgende tests:</p> <p>Ergoterapi</p> <ul style="list-style-type: none"> • COPM, narrativt interview eller ADL taxonomien • Undersøgelse og tjekliste til borgere med hoved hals kræft • FOTT undersøgelse eller dele heraf • Spise-synkevurdering • Døgnrytmeskema eller energiforvaltningsskema <p>Fysioterapi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Undersøgelse af strålebehandlet væv • Undersøgelse af nakke og skulder muskulatur og bevægelighed • Test af muskelstyrke i nakke-skulder åg • Fysiske test: 6min gang og RSS
7. Personale	<p>Den tværkommunale indsats varetages af ergoterapeuter, fysioterapeuter samt undervisningspersonale.</p>
8. Antal/holdstørrelse	<p>Indsatsen tilbydes som holdtræning med max. 9 borgere.</p> <p>Fordelingen er 1 terapeut til 3 borgere.</p> <p>Der er løbende optag på holdet.</p>
9. Tidsramme	<p>Træningsforløb</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optil 12 uger i alt med fremmøde 2 gange ugentligt a 1½ time. • Forløbet afsluttes, når det fagligt vurderes at aftalte SMART-mål er opnået eller det højst mulige funktionsniveau er opnået. • Forløbet kan forlænges, hvis det vurderes at borgeren fortsat har et træningspotentiale/-behov • Borgeren motiveres til at selvtræne mellem de ugentlige holdtræninger. <p>Undervisningsforløb</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilbydes i forlængelse af træningsholdet • Optil 12 uger i alt med fremmøde 1 gang om ugen á 1 time.
10. Lokalebehov og udstyr	<p>Træningshold</p> <p>Lokale med mulighed for konditionstræning, styrketræning, stabilitets- og balancetræning og brikse samt borde, stole, bordspejle, vask og køkkenfaciliteter.</p> <p>Undervisningshold</p> <p>Undervisningslokale med plads til 15 personer samt adgang til køkken.</p>
11. Praktiske forhold	<p>Træningen udbydes i dagtimer i Herlev Kommune.</p>
12. Dokumentation	<p>Der laves en vurdering af borgerens funktionsevne (herunder relevante test) ved opstart og afslutning af træningsforløbet. Relevant data dokumenteres i borgerens elektroniske patientjournal.</p> <p>Ved afslutning på træningen sendes statusnotat til hjemkommunen jf. aftalte arbejds-gange.</p>

	Borgeren udfylder træningsskema i forbindelse med hver træningsgang.
13. Forslag til supplerende interventioner	<p>Den udførende kommune kontakter borgerens hjemkommune, hvis det skønnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At borgeren har behov for ekstra koordinering og vejledning gennem forløbet. • At borgeren har brug for andre rehabiliterende interventioner. • At der er væsentlige ændringer i borgerens sundhedstilstand. • At borgerens sundhedstilstand ændres markant. <p>Den udførende kommune kan endvidere henvise til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Logopæd – Kommunikationscentret • Kræftens bekæmpelse – Lyngby/København (Center for kræft og sundhed) – samtalegrupper, fysisk aktivitet, kurser mm • REHPA • Netværk for patienter med hals- og mundhulekræft – kræftens bekæmpelse • FEES undersøgelse • Lymfødemterapeut på Herlev Hospital • Privat praktiserende ergo- og fysioterapeuter
14. Litteratur	<p>Den faglige standard bygger primært på erfaringer fra terapeuter ansat i de 6 samarbejdskommuner.</p> <p>Derudover er der hentet viden på/i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kursus om rehabilitering af borgere med hals og mundhulekræft</i> i November 2014 på Center for kræft og sundhed samt udkast til den tværsektorielle genoptræningsforløbsbeskrivelse. Derudover: • Center for kræft og sundhed, <i>Forløbsbeskrivelse for hoved hals kræft</i> Juli 2013 • <i>Pakkeforløb for hoved hals kræft</i>, Sundhedsstyrelsen 2012
15. Udarbejdet af	Arbejdsgruppen for det tværkommunale samarbejde om rehabilitering og palliation i forbindelse med kræft (TH, AB, ISH, TSN, KHR, MDN, AMV, EA, HWH, MMN)
16. Godkendt af/dato	Styregruppen/13.04.2015
17. Revisionsdato	August 2016